

Θεματικές Ενότητες:

1^η στροφή: η συναίσθηση του χρέους

2^η στροφή: η εμμονή στο χρέος παρά την επίγνωση για αποτυχία

Το ήθος αυτών που όρισαν να φυλάγουν Θερμοπύλες:

«χρέος», «δίκαιοι κ' ίσοι», «γενναίοι», «λύπη κ' ευσπλαχνία», «αλήθεια ομιλούντες», προβλέπουν»

- εκείνο που διακρίνει τους ανθρώπους αυτούς είναι η σταθερότητα των επιλογών τους και της δράσης τους, η ώριμη απόφαση να αναλάβουν το χρέος και να το φέρουν σε πέρας χωρίς να παρεκκλίνουν από αυτό
- σε κάθε ενέργειά τους είναι δίκαιοι και ευθείς
- είναι ανθρώπινοι, συμπάσχουν, βοηθούν τους αδύναμους, είναι γενναιόδωροι, ο καθένας στο μέτρο των δυνατοτήτων του, είναι ενάρετοι δεν φθονούν, αλλά κατανοούν και συμπάσχουν στην αδυναμία του άλλου.
- είναι μεγαλόψυχοι, δεν πλημμυρίζονται από αρνητικά συναισθήματα και αγωνίζονται και για αυτούς που αδυνατούν, που φοβούνται
- αγαπούν την αλήθεια και την υπερασπίζονται, χωρίς να μισούν αυτούς που ψεύδονται
- οι πιο άξιοι είναι εκείνοι που προβλέπουν πως τελικά θα νικηθούν και ωστόσο επιμένουν στο καθήκον τους γνωρίζοντας πως η ήττα είναι βέβαιη

✓ Στόχος του ποιητή είναι να τιμήσει τους ανθρώπους που έχουν σταθερές αξίες και θέτουν υψηλούς στόχους, ακόμα κι αν γνωρίζουν από πριν ότι θα αποτύχουν.

✓ Το ποίημα έχει διδαχτικό χαρακτήρα.

Να εξετάσετε το ποίημα Θερμοπύλες ως προς **α) τη γλώσσα, β) το ύφος και γ) τη μορφή*** (στροφές, στίχοι, εκφραστικά μέσα).

γλώσσα	Ιδιότυπη, λόγια , με τύπους της δημοτικής αλλά και των αρχαίων ελληνικών (μείγμα καθαρεύουσας και δημοτικής), συχνά χρησιμοποιούνται λέξεις « αντιποιητικές », της καθημερινότητας , χωρίς περιττά καλλωπιστικά στοιχεία
ύφος	λιτό, σαφές
μορφή:	
- στροφικό σύστημα	δύο άνισες στροφές
- στίχοι	εντεκασύλλαβοι
- ομοιοκαταληξία	δεν υπάρχει ομοιοκαταληξία
- εκφραστικά μέσα	σύμβολα (Θερμοπύλες, Εφιάλτης, Μήδοι)

* Από άποψη μορφής τα ποιήματά του είναι μοντέρνα/νεωτερικά. Στο έργο του Καβάφης, ο μύθος και η ιστορία συναντούν την ποίηση, μετουσιώνονται σε ποίηση. Η συμβολική χρήση των αρχαίων μύθων και ιστορικών προσώπων είναι από τα κύρια χαρακτηριστικά του έργου του. Σε πολλά ποιήματα αντλεί τα θέματά του από την ιστορία. Η αγαπημένη του ιστορική περίοδος είναι κυρίως η Ελληνιστική.

Θερμοπύλες, τα σύμβολα

«Θερμοπύλες» αποτελούν διαχρονικό σύμβολο κάθε δύσκολου αγώνα, προκειμένου να διαφυλαχθούν οι αξίες και τα ιδανικά της ζωής, η ασυμβίβαστη αφοσίωση στο χρέος.

ο «Εφιάλης» αποτελεί σύμβολο προδοσίας, συμβολίζει τις εσωτερικές ανθρώπινες αδυναμίες, τους υλικούς πειρασμούς και τις ενάντιες εξωτερικές συνθήκες.

οι «Μήδου» συμβολίζουν τον εχθρό, τα αξεπέραστα εμπόδια που ορθώνονται μπροστά στον άνθρωπο κατά την προσπάθειά του να πραγματώσει τους υψηλούς στόχους / τα εμπόδια, οι δυσκολίες που κάνουν τον αγώνα άνισο και καταδικασμένο / σύμβολο βαρβαρότητας.